

Tytuł: **Finansowanie społecznego budownictwa mieszkaniowego**
Autorzy: **Anna Szelałowska**
Wydawnictwo: **CeDeWu.pl**
Rok wydania: **2011**

Opis:

Finansowanie społecznego budownictwa mieszkaniowego to pierwsza na polskim rynku wydawniczym monografia, która w tak dogłębny sposób przedstawia problematykę zaspokajania potrzeb mieszkaniowych niezamożnej części społeczeństwa. W tym obszernym studium teoretyczno-empirycznym podjęto się próby wyjaśnienia przyczyn różnorodności poglądów i rozwiązań w kwestii finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego, a także genezy ich zmian w kraju i za granicą. Zaprezentowane poglądy poparte zostały bogatym materiałem faktograficznym, który wzbogaca dotychczasową wiedzę na temat przyczyn heterogeniczności źródeł finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego i ograniczonego angażowania się państwa w finansowanie sfery mieszkaniowej. Wartość pracy wzbogaca przyczynę do światowej teorii potrzeb mieszkaniowych oraz interesujące studium przypadków w świetle rozwiązań instytucjonalnych i instrumentalnych stosowanych w polityce mieszkaniowej wybranych krajów Unii Europejskiej. W pracy można znaleźć odpowiedź na pytanie: czy, a jeśli tak, to dlaczego w Polsce potrzebne jest społeczne budownictwo mieszkaniowe oraz jaki model powinien przyjąć polski system zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach.

Publikacja ta doskonale wpisuje się w trwające prace polskiego rządu nad reformą budownictwa społecznego, dzięki czemu może być z pełną świadomością adresowana zarówno do decydentów najwyższego szczebla, pracowników jednostek samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za lokalną politykę mieszkaniową, jak i szerokiego grona Czytelników, którym bliskie są kwestie zaspokajania współczesnych potrzeb mieszkaniowych.

Anna Szelałowska - dr nauk ekonomicznych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, adiunkt w Katedrze Polityki Ekonomicznej i Bankowości Wydziału Ekonomicznego Politechniki Radomskiej. Jest autorką kilkudziesięciu publikacji naukowych z zakresu finansów i bankowości. Redaktor i współredaktor wielu książek o tematyce finansowo-bankowej.

Spis treści:

Wykaz skrótów najczęściej używanych w pracy 9

Wprowadzenie 13

Rozdział 1

Wprowadzenie do teorii potrzeb mieszkaniowych 23

1.1. Kwestia zaspokajania potrzeb w teorii ekonomii 23

1.2. Wybrane teorie potrzeb 29

1.3. Przyczynę do teorii potrzeb mieszkaniowych 38

1.3.1. Kryterium genezy powstania 41

1.3.2. Kryterium kolejności zaspokajania 44

- 1.3.3. Kryterium zasięgu terytorialnego 45
- 1.3.4. Kryterium częstotliwości występowania 47
- 1.3.5. Kryterium celu 48
- 1.3.6. Kryterium możliwości realizacji 50
- 1.3.7. Kryterium precyzyjności zdefiniowania 51
- 1.3.8. Kryterium odczuwania 52
- 1.4. Mieszkanie jako dobro pierwszej potrzeby 54
- 1.5. Popyt na mieszkania a potrzeby mieszkaniowe 61
- 1.6. Prawo do mieszkania 70

Rozdział 2

- Spoleczne budownictwo mieszkaniowe w teorii i praktyce 83
- 2.1. Definicja społecznego budownictwa mieszkaniowego w światowej nomenklaturze 83
- 2.2. Kwestia definicji społecznego budownictwa mieszkaniowego w regulacjach Unii Europejskiej 92
- 2.3. Geneza społecznego budownictwa mieszkaniowego 99
- 2.4. Spoleczne budownictwo mieszkaniowe w świetle badań nad systemami mieszkalnictwa 107
  - 2.4.1. Spoleczne budownictwo mieszkaniowe w podejściu konwergencyjnym 108
  - 2.4.2. Spoleczne budownictwo mieszkaniowe w podejściu dywergencyjnym 113
- 2.5. Systemy przydziału mieszkań w społecznym budownictwie mieszkaniowym 120
  - 2.5.1. System rynkowego przydziału mieszkań 120
  - 2.5.2. System administracyjnego przydziału mieszkań 121
  - 2.5.3. System administracyjno-rynkowy przydziału mieszkań 122
  - 2.5.4. Uniwersalne systemy przydziału mieszkań 123
  - 2.5.5. Docelowe systemy przydziału mieszkań 123
  - 2.5.6. System delftyjski jako innowacyjne rozwiązanie przydziału społecznych zasobów mieszkaniowych 125

Rozdział 3

- Organizacje społecznego budownictwa mieszkaniowego w Unii Europejskiej. Studium przypadków 129
- 3.1. Uwarunkowania rozwoju społecznego budownictwa mieszkaniowego w Unii Europejskiej 129
- 3.2. Instytucje uczestniczące w tworzeniu i zarządzaniu zasobami społecznego budownictwa mieszkaniowego w Unii Europejskiej 140
  - 3.2.1. Władze samorządowe i społeczne organizacje mieszkaniowe non profit 143
    - 3.2.1.1. Holenderskie społeczne organizacje mieszkaniowe 144
    - 3.2.1.2. Brytyjskie społeczne organizacje mieszkaniowe 153
    - 3.2.1.3. Francuskie społeczne organizacje mieszkaniowe 163
    - 3.2.1.4. Niemieckie społeczne organizacje mieszkaniowe 170
    - 3.2.1.5. Belgijskie społeczne organizacje mieszkaniowe 177
    - 3.2.1.6. Szwedzkie społeczne organizacje mieszkaniowe 180
    - 3.2.1.7. Austriackie społeczne organizacje mieszkaniowe 183
    - 3.2.1.8. Duńskie społeczne organizacje mieszkaniowe 185
  - 3.2.2. Społeczne organizacje mieszkaniowe działające dla zysku 188
  - 3.2.3. Fundusze gwarancyjne w społecznym budownictwie mieszkaniowym 191
  - 3.2.4. Specjalistyczne instytucje finansujące społeczne budownictwo mieszkaniowe 198
  - 3.2.5. Państwowe agencje mieszkaniowe 199

Rozdział 4

Instrumenty finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego w wybranych krajach Unii Europejskiej 205

4.1. Budownictwo mieszkaniowe jako system 205

4.2. Uwarunkowania rozwoju systemów finansowania budownictwa mieszkaniowego 209

4.3. Typologia systemów finansowania budownictwa mieszkaniowego 213

4.4. Źródła finansowania dochodowego w społecznym budownictwie mieszkaniowym 223

4.4.1. Dochody z czynszów 224

4.4.2. System zasiłków i dodatków mieszkaniowych 228

4.4.3. Bezpośrednie wsparcie społecznych organizacji mieszkaniowych przez rząd 233

4.4.4. Ulgi i zwolnienia podatkowe w systemie społecznego budownictwa mieszkaniowego 236

4.4.5. Sprzedaż aktywów społecznych organizacji mieszkaniowych 239

4.5. Źródła finansowania kapitałowego w społecznym budownictwie mieszkaniowym 240

4.5.1. Kredyty mieszkaniowe z dopłatami rządowymi 241

4.5.2. Kredytowanie społecznego budownictwa mieszkaniowego na rynku komercyjnym 245

4.5.3. Gwarancje państwa lub władz samorządowych dla udzielonych kredytów mieszkaniowych 246

4.5.4. Pogram emisji obligacji 247

4.5.5. Udział prywatnych uczestników rynku mieszkaniowego w finansowaniu społecznego budownictwa mieszkaniowego 248

Rozdział 5

Uwarunkowania rozwoju i finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego w Polsce 251

5.1. Kolonie i osiedla robotnicze jako pierwsze formy budownictwa społecznego na ziemiach polskich 251

5.2. Finansowanie budownictwa społecznego w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego 262

5.3. Finansowanie budownictwa społecznego w Polsce w latach 1939-1989 271

5.4. Makroekonomiczne uwarunkowania rozwoju i finansowania budownictwa mieszkaniowego w Polsce po 1989 roku 278

5.5. Finansowanie budownictwa społecznego w Polsce po 1989 roku 283

5.5.1. Finansowanie budownictwa mieszkaniowego w latach 1989-1993 284

5.5.2. Finansowanie budownictwa mieszkaniowego w latach 1994-1998 289

5.5.2.1. Kasy mieszkaniowe i kasy oszczędnościowo-budowlane 291

5.5.2.2. Krajowy Fundusz Mieszkaniowy 295

5.5.2.3. Towarzystwa budownictwa społecznego 298

5.5.3. Finansowanie budownictwa mieszkaniowego w latach 1999-2009 306

Rozdział 6

Alternatywne metody pozyskiwania środków na finansowanie społecznego budownictwa mieszkaniowego w Polsce 325

6.1. Ocena skali potrzeb mieszkaniowych w Polsce. Wyniki badań 325

6.2. Potrzeby finansowe a zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w badanej grupie miast 336

6.3. Kwestia docelowej grupy beneficjentów społecznego budownictwa mieszkaniowego

339

6.4. Centralna Ewidencja Gospodarstw Domowych jako narzędzie wspierające przydział społecznych zasobów mieszkaniowych 342

6.5. Instrumenty oddziałujące na stronę podażową rynku niskoczynszowych mieszkań na wynajem 344

6.6. Modele finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego 348

6.6.1. Model publicznego finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego 348

6.6.2. Model publiczno- prywatnego finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego 360

6.6.2.1. Partycypacja lokalnej społeczności w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych niezamożnych gospodarstw domowych 363

6.6.2.2. Udział pracodawców w zaspokajaniu społecznych potrzeb mieszkaniowych 364

6.6.2.3. Gwarancyjna Agencja Budownictwa Społecznego jako element systemu gwarancyjnego w finansowaniu społecznego budownictwa mieszkaniowego 366

6.6.2.4. Ubezpieczenie assistance istniejących społecznych zasobów mieszkaniowych jako element wsparcia mieszkalnictwa w okresie klęsk żywiołowych 369

6.6.2.5. System kumulowania prywatnego kapitału a finansowanie potrzeb mieszkaniowych 371

6.6.2.6. Partnerstwo publiczno- prywatne i jego zastosowanie w społecznym budownictwie mieszkaniowym 372

6.6.3. Model prywatnego finansowania społecznego budownictwa mieszkaniowego 379

Podsumowanie 389

Spis rysunków 392

Spis tabel 393

Bibliografia 395